

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Mogen nieuwslezers hakkelen?

Als nieuwslezer van bijvoorbeeld het journaal moet je een dikke huid hebben, want overall is kritiek op. De ene presentator praat te binnensmonds, de andere heeft een Gooise *r*, en er was er eentje die snoof. Maar de meeste kritiek krijgt toch wel de nieuwslezer die hakkelt. Is dat terecht? Mogen ook presentatoren bij het voorlezen weleens een steekje laten vallen?

TEGENSTANDER

Het journaal informeert kijkers over het wereldnieuws. Dat is moeilijker dan het lijkt, zo blijkt uit onderzoek waarin het begrip van de gemiddelde kijker gemeenten wordt. De kijker kan dus alle steun gebruiken, bijvoorbeeld in de vorm van duidelijk beeldmateriaal. En alles wat hem van het begrijpen afleidt, kan hij missen als kiespijn. Een verspreking is zo'n afleider, zeker als de nieuwslezer die zelf ook hoort, midden in de zin op-

houdt en het opnieuw probeert. Natuurlijk, soms zijn die versprekingen leuk, en als de inderhaast uitgevoerde herstelwerkzaamheden verkeerd uitpakken, is het helemaal lachen, maar het journaal is geen bloopershow. Bovendien blijft het niet bij versprekingen, maar zijn er ook aarzelingen bij heel voor de hand liggende woorden, waardoor er een onrust in de presentatie sluipt die onbehaaglijk aandoet.

Een deel van het probleem kan verholpen worden met wat voordrachtlessen. Denk bijvoorbeeld aan Philip Bloemendal, die als hij al eens een keer een foutje maakte, nooit meteen ophield om te verbeteren, maar eerst de zin uitserveerde en in de tussentijd evalueerde of het wel nodig was om de fout te verbeteren. Aan de andere kant heb je toch ook talent nodig. Iemand die van nature aarzelend spreekt en zijn zinnen doorspekt met *eh*, gunnen we het beste, maar hij kan beter geen presentator worden.

VOORSTANDER

Goed, we willen het nieuws wel graag begrijpen. Maar dat is toch niet alles. Anders zou het journaal toch zeker gepresenteerd worden door dezelfde sprekende computer die ook de treintijden en telefoonnummer oplepelt? Blijkbaar stellen we het op prijs dat de nieuwslezer een persoon is. Of nog beter: een betrouwbare vent (m/v). Zo iemand mag best eigenaardigheden hebben, ook in zijn spraak, want dat maakt hem menselijker en herkenbaarder.

Die versprekingen zorgen verder voor wat luchtigheid en halen het tempo eruit, wat het begrip ten goede komt. Maar er is nog iets. Presenteren wordt wel denigrerend aangeduid als 'voorlezen van de monitor/autocue'. Ten onrechte. Een presentator die zich daartoe beperkt, dreunt zijn tekst zó op dat je snel doorkrijgt dat hij hem zelf maar half begrepen heeft. De hele kunst is zó voor te lezen dat het lijkt op voor de vuist weg praten. Daarvoor is goed begrip nodig – en een zekere afstand van de monitortekst. Wie op deze manier de kwaliteit verhoogt, betaalt soms de prijs in de vorm van incidenteel gehakkel.

**Wat vindt u ervan?
Mogen nieuwslezers
hakkelen?**

Geef voor 6 juli 2009 uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Nieuwslezers mogen hakkelen' of 'Nieuwslezers mogen niet hakkelen' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Uitslag vorige stemming

Moet de *ij* één letter worden? Een kleine meerderheid van 232 stemmers (58%) is daartegen; 170 stemmers (42%) zijn voor. De tegenstanders zijn vooral beducht voor spellingveranderingen in het algemeen. Want deze verandering mag dan wel klein lijken, de ervaring wijst uit dat die onvermijdelijk een keten van andere veranderingen in gang zet. De voorstanders willen graag dat de eenletterige *ij* een plaats in het alfabet krijgt direct voor of na de *y*. Tot slot bleek dat een groot deel van de foruminzenders een voor- en/of achternaam had met een *y*, een *ij* of een combinatie van *i* en *j* erin. Het grappige is dat sommigen van hen dat aanvoerden als argument voor, en andere juist tégen eenletterigheid. Beide argumentaties zijn strikt genomen ondeugdelijk, omdat namen buiten het bereik van de spellingregels vallen.

Antwoorden Taaltest (zie bladzijde 169)

A. Spelling

1. c. kalligrafie
2. b. defibrillator
3. b. Europarlementariër
4. a. prakkiseren en b. prakkiseren
5. a. ragout

B. Woordenschat

1. a. bits
2. b. muziekinstrument

3. a. drukken

4. c. wok

C. Zoek de fouten

1. laatste, liever *Antwerpse*, *krimiserie*, *verlate*, *slecht bekeken*.
2. jaren *go* of jaren *negentig*, *publiekeomroepcoördinator* of *publieke-omroepcoördinator*.

D. Extra

Rats in in de rats zitten is een groente-aardappelmengsel en geen strafwerktuig.